

ESPAI PÚBLIC. PLANIFICACIÓ I PROGRAMACIÓ

Mònica Beguer , arquitecte

Cercles de comparació intermunicipal de Medi Ambient

Taula rodona: Interferències entre els serveis urbans a la via pública . Desembre 2016

Manual de criteris per a la
DEFINICIÓ, PROGRAMACIÓ, INTERVENCIÓ i GESTIÓ INTEGRAL
de l'ESPAI PÚBLIC MUNICIPAL

Diputació de Barcelona. Servei d'Equipaments i Espai públic

PLANS DIRECTORS DE L'ESPAI PÚBLIC

ESTUDIS DE PROGRAMACIÓ

PLANS DIRECTORS D'URBANITZACIÓ

PLANS DIRECTORS D'INFRAESTRUCTURES

PROGRAMES D'ACTUACIÓ

ALTRES

Manual de criteris per a la
DEFINICIÓ, PROGRAMACIÓ, INTERVENCIÓ i GESTIÓ INTEGRAL
de l'ESPAI PÚBLIC MUNICIPAL (2013)

Diputació de Barcelona. Servei d'Equipaments i Espai públic

PRINCIPIS / PROGRAMACIÓ / CRITERIS D'INTERVENCIÓ / GESTIÓ INTEGRAL

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

1_Usuaris i PROTAGONISTES

Les persones vertaderes protagonistes de l'EP

2_Espais públics EN XARXA

S'han d'integrar en una sistema d'espais planificat
(diversitat + proximitat)

3_PROGRAMACIÓ vs disseny

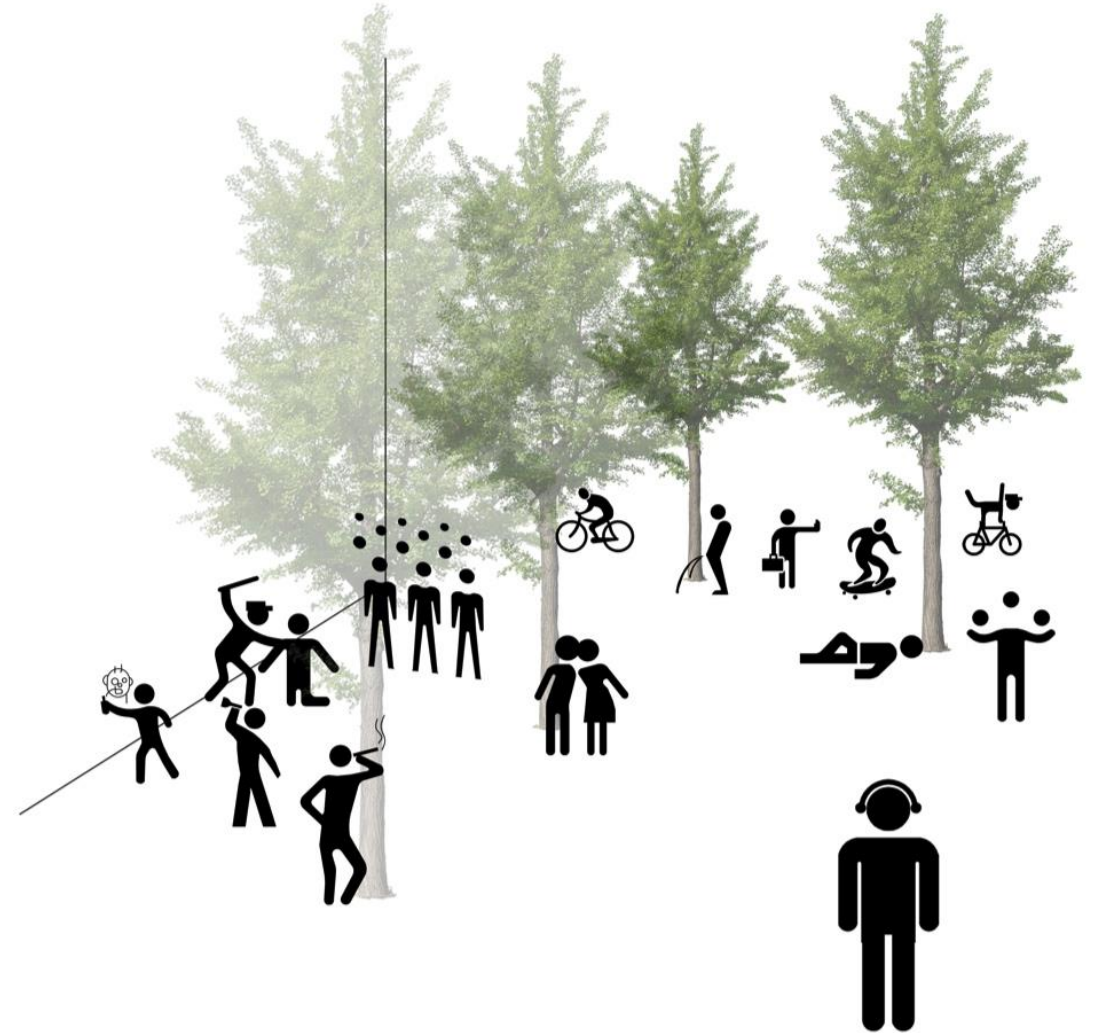
Han de respondre a les necessitats + oportunitats,
optimització de l'espai + disponibilitat de recursos

4_ACCESSIBILITAT, SEGURETAT I LEGIBILITAT

Sense barreres, amb bona visibilitat i fàcilment
comprensible

5_COMPARTIR sense dividir

Compatibilitzar usos: activitat+gaudi+interncanvi

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

1_Usuaris i PROTAGONISTES

Les persones vertaderes protagonistes de l'EP

2_Espais públics EN XARXA

S'han d'integrar en una sistema d'espais planificat (diversitat + proximitat)

3_PROGRAMACIÓ vs disseny

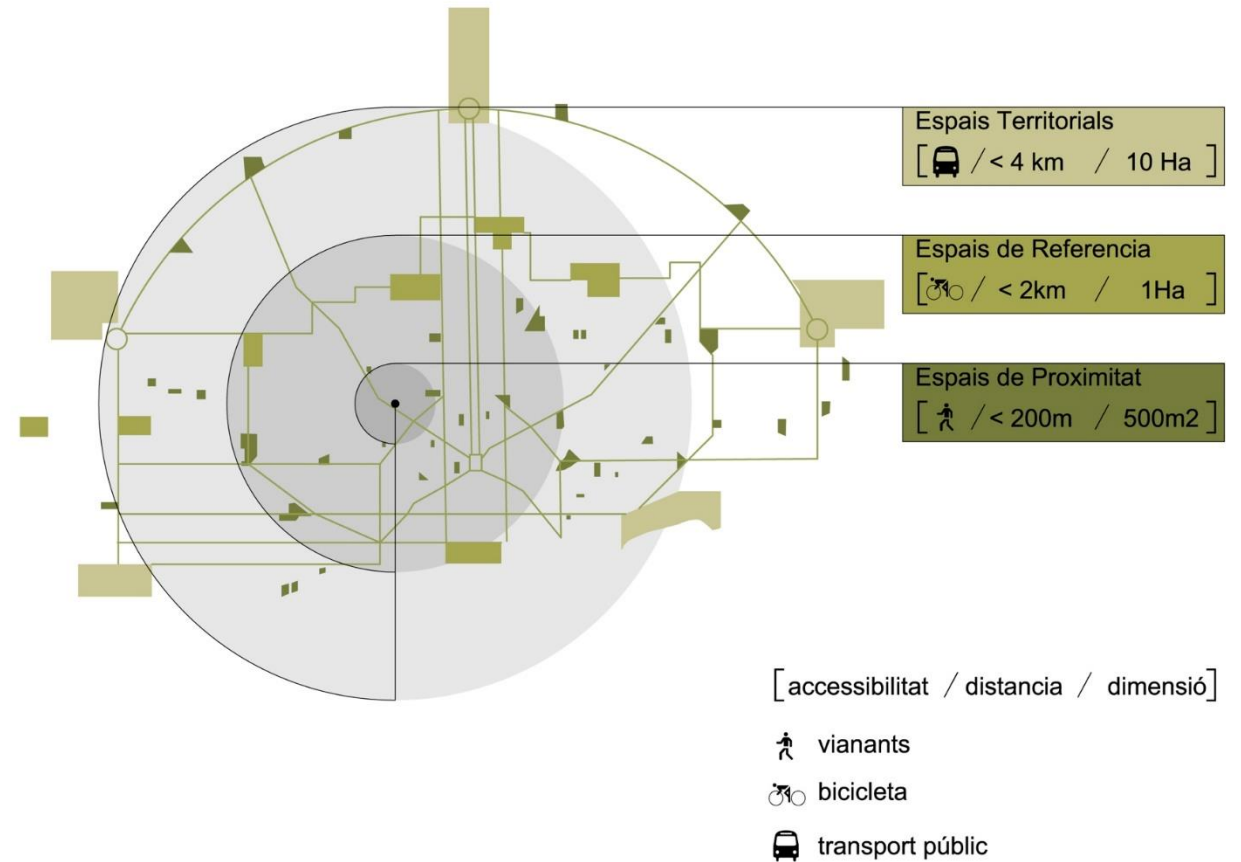
Han de respondre a les necessitats + oportunitats, optimització de l'espai + disponibilitat de recursos

4_ACCESSIBILITAT, SEGURETAT I LEGIBILITAT

Sense barreres, amb bona visibilitat i fàcilment comprensible

5_COMPARTIR sense dividir

Compatibilitzar usos: activitat+gaudi+interncanvi

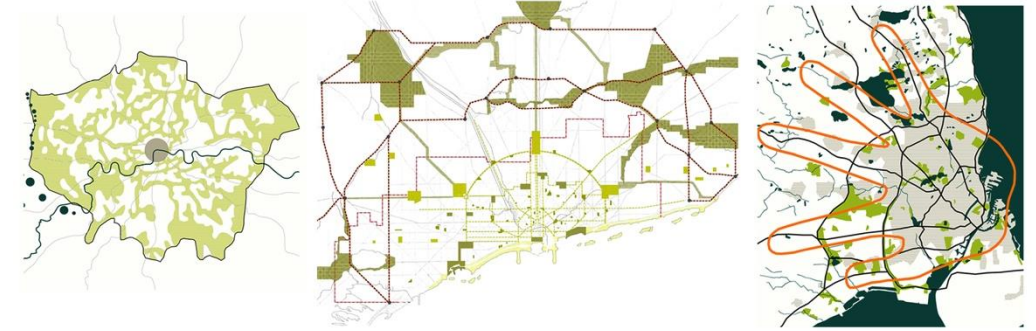
PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

1_Usuaris i PROTAGONISTES

Les persones vertaderes protagonistes de l'EP

2_Espais públics EN XARXA

S'han d'integrar en una sistema d'espais planificat (diversitat + proximitat)

3_PROGRAMACIÓ vs disseny

Han de respondre a les necessitats + oportunitats, optimització de l'espai + disponibilitat de recursos

4_ACCESSIBILITAT, SEGURETAT I LEGIBILITAT

Sense barreres, amb bona visibilitat i fàcilment comprensible

5_COMPARTIR sense dividir

Compatibilitzar usos: activitat+gaudi+interncanvi

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

1_Usuaris i PROTAGONISTES

Les persones vertaderes protagonistes de l'EP

2_Espais públics EN XARXA

S'han d'integrar en una sistema d'espais planificat
(diversitat + proximitat)

3_PROGRAMACIÓ vs disseny

Han de respondre a les necessitats + oportunitats,
optimització de l'espai + disponibilitat de recursos

4_ACCESSIBILITAT, SEGURETAT I LEGIBILITAT

Sense barreres, amb bona visibilitat i fàcilment
comprensible

5_COMPARTIR sense dividir

Compatibilitzar usos: activitat+gaudi+interncanvi

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

1_Usuaris i PROTAGONISTES

Les persones vertaderes protagonistes de l'EP

2_Espais públics EN XARXA

S'han d'integrar en una sistema d'espais planificat (diversitat + proximitat)

3_PROGRAMACIÓ vs disseny

Han de respondre a les necessitats + oportunitats, optimització de l'espai + disponibilitat de recursos

4_ACCESSIBILITAT, SEGURETAT I LEGIBILITAT

Sense barreres, amb bona visibilitat i fàcilment comprensible

5_COMPARTIR sense dividir

Compatibilitzar usos: activitat+gaudi+intercanvi

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

6_MOBILITAT, SERVEIS I INFORMACIÓ

Prioritzar la mobilitat del vianant i incorporar noves tecnologies

7_QUALITAT I CONFORT AMBIENTAL

Identitat i renaturalització (topografia, vegetació, biodiversitat...)

8_SENZILLESA, FUNCIONALITAT i DURABILITAT

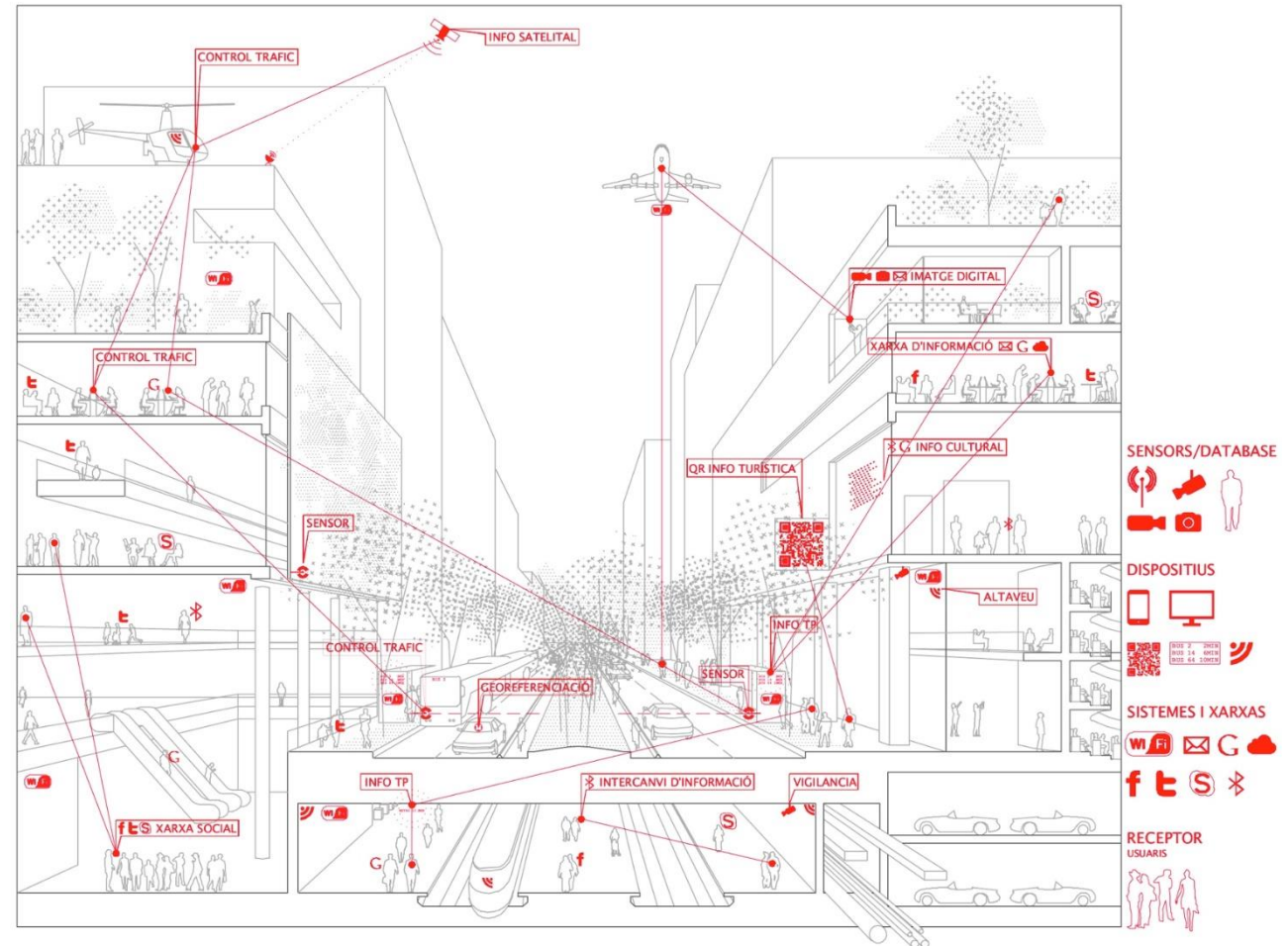
Dissenyar amb el mínim d'elements possibles i màxima eficiència

9_TENDIR A L'AUTOSUFICIÈNCIA

Minimitzar consums energètics i gestionar els recursos

10_FLEXIBILITAT I ADAPTABILITAT

Ha de poder transformar-se i evolucionar en el temps per cobrir noves necessitats

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

6_MOBILITAT, SERVEIS I INFORMACIÓ

Prioritzar la mobilitat del vianant i incorporar noves tecnologies

7_QUALITAT I CONFORT AMBIENTAL

Identitat i renaturalització (topografia, vegetació, biodiversitat...)

8_SENZILLESA, FUNCIONALITAT i DURABILITAT

Dissenyar amb el mínim d'elements possibles i màxima eficiència

9_TENDIR A L'AUTOSUFICIÈNCIA

Minimitzar consums energètics i gestionar els recursos

10_FLEXIBILITAT I ADAPTABILITAT

Ha de poder transformar-se i evolucionar en el temps per cobrir noves necessitats

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

6_MOBILITAT, SERVEIS I INFORMACIÓ

Prioritzar la mobilitat del vianant i incorporar noves tecnologies

7_QUALITAT I CONFORT AMBIENTAL

Identitat i renaturalització (topografia, vegetació, biodiversitat...)

8_SENZILLESA, FUNCIONALITAT i DURABILITAT

Dissenyar amb el mínim d'elements possibles i màxima eficiència

9_TENDIR A L'AUTOSUFICIÈNCIA

Minimitzar consums energètics i gestionar els recursos

10_FLEXIBILITAT I ADAPTABILITAT

Ha de poder transformar-se i evolucionar en el temps per cobrir noves necessitats

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

6_MOBILITAT, SERVEIS I INFORMACIÓ

Prioritzar la mobilitat del vianant i incorporar noves tecnologies

7_QUALITAT I CONFORT AMBIENTAL

Identitat i renaturalització (topografia, vegetació, biodiversitat...)

8_SENZILLESA, FUNCIONALITAT i DURABILITAT

Dissenyar amb el mínim d'elements possibles i màxima eficiència

9_TENDIR A L'AUTOSUFICIÈNCIA

Minimitzar consums energètics i gestionar els recursos

10_FLEXIBILITAT I ADAPTABILITAT

Ha de poder transformar-se i evolucionar en el temps per cobrir noves necessitats

PRINCIPIS ESTRATÈGICS per un espai públic de qualitat

6_MOBILITAT, SERVEIS I INFORMACIÓ

Prioritzar la mobilitat del vianant i incorporar noves tecnologies

7_QUALITAT I CONFORT AMBIENTAL

Identitat i renaturalització (topografia, vegetació, biodiversitat...)

8_SENZILLESA, FUNCIONALITAT i DURABILITAT

Dissenyar amb el mínim d'elements possibles i màxima eficiència

9_TENDIR A L'AUTOSUFICIÈNCIA

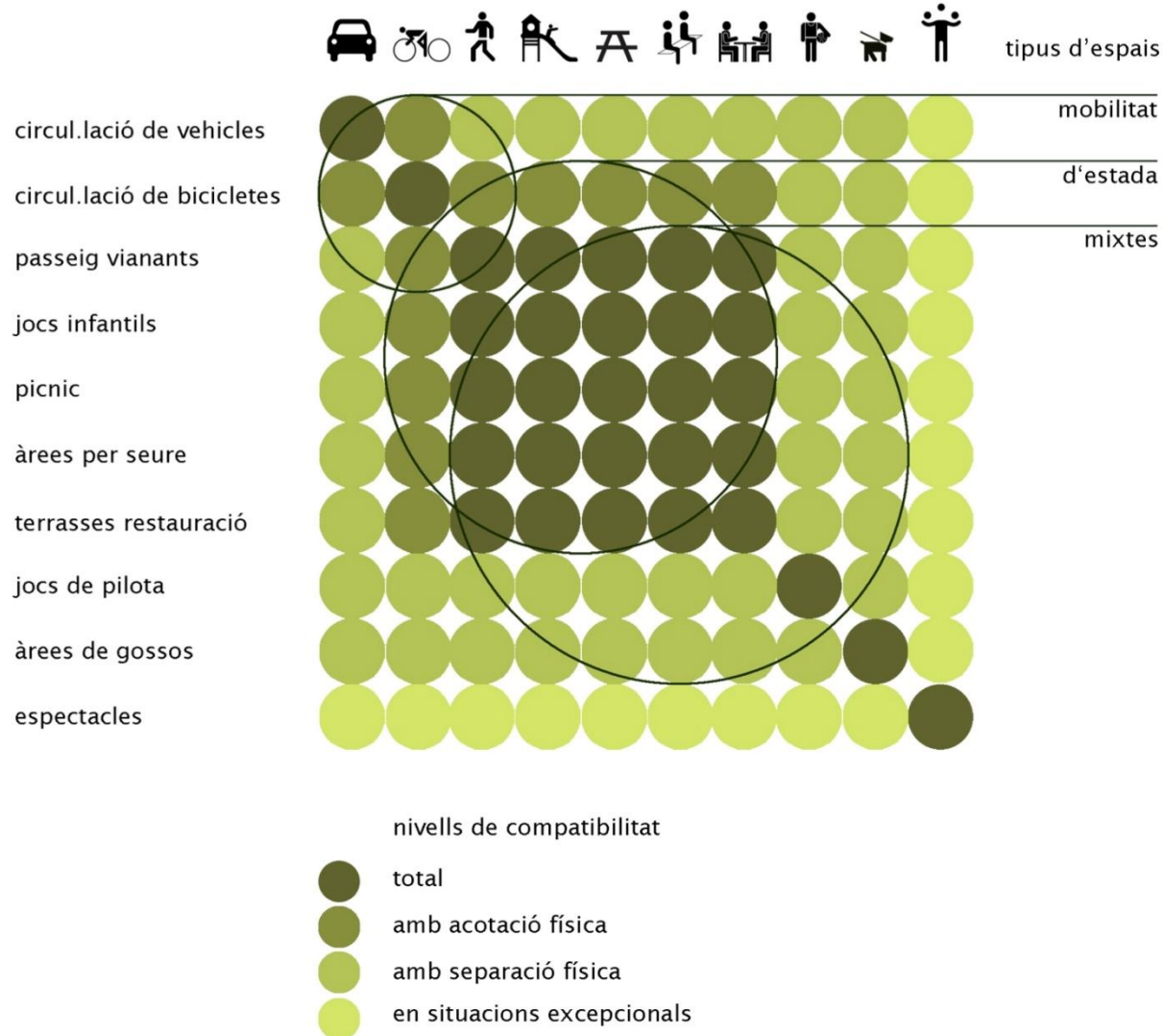
Minimitzar consums energètics i gestionar els recursos

10_FLEXIBILITAT I ADAPTABILITAT

Ha de poder transformar-se i evolucionar en el temps per cobrir noves necessitats

LA PROGRAMACIÓ DE L'ESPAI PÚBLIC

CONDICIONS GENERALS

- Entorn: cívic i amable, inclusiu, educador
- Compatibilització vs especialització
- Flexibilitat
- Innovació
- Previsió de l'imprevisible

CONDICIONS DE PLANIFICACIÓ

- Estructura urbana: sistema jeràrquic
- Continuïtat urbana
- Localització
- Planificació de les xarxes de servei
- Priorització de les actuacions

CONDICIONS DELS USUARIS

- Programes participatius
- Perspectiva de gènere

LA PROGRAMACIÓ DE L'ESPAI PÚBLIC

CONDICIONS FUNCIONALS

- Accessibilitat
- Mobilitat
- Activitat

CONDICIONS AMBIENTALS I DE SALUT

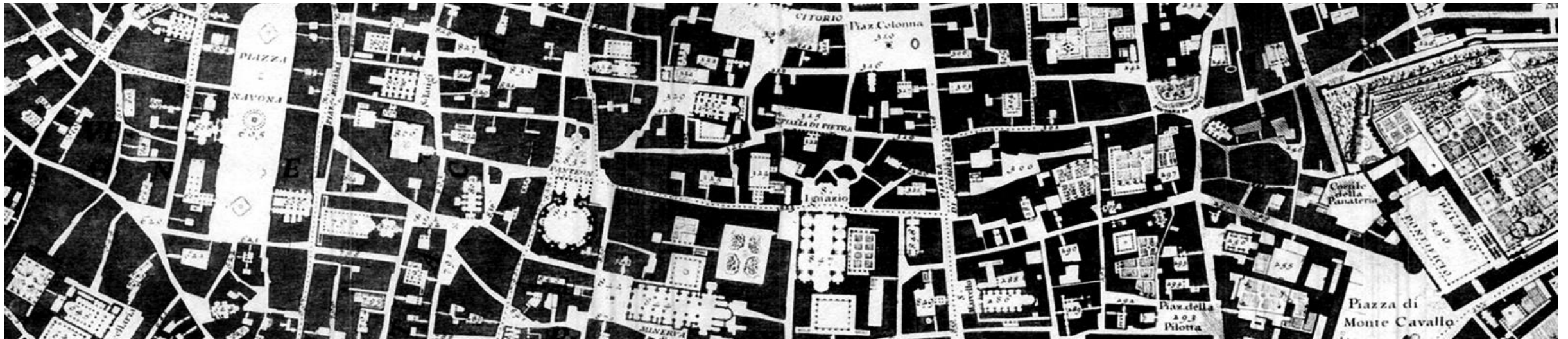
- Confort
- Sostenibilitat
- Salut
- Neteja i manteniment

CONDICIONS D'EFICIÈNCIA I FACTIBILITAT ECONÒMICA

- Previsió de despesa i gestió

ELS CRITERIS D'INTERVENCIÓ EN L'ESPAI PÚBLIC

- El disseny de l'EP ha de ser coherent amb el seu entorn urbà
- **Minimitzar el nombre d'elements urbans en l'EP**
- Els materials determinen el confort i el caràcter de l'EP
- **Integrar el requeriments de les xarxes del subsòl en el disseny dels paviments i els espais**
- **Minimitzar els objectes de senyalització i publicitat per millorar el paisatge urbà i fomentar hàbits responsables**
- **Evitar la segregació física de l'EP: “compartir sense dividir”**
- Maximitzar els elements vegetals / naturals
- Limitar i regular ocupacions de l'EP per usos privats
- Minimitzar la presència de cotxes en l'espai públic

ELS CRITERIS D'INTERVENCIÓ EN L'ESPAI PÚBLIC

ATRIBUTS

-

LLOC I SUPORT
-

ACCESSIBILITAT
-

HABITABILITAT
-

ACTIVITAT
-

MOBILITAT
-

SOSTENIBILITAT
-

PAISATGE
-

LEGIBILITAT
-

SEGURETAT

Plaça de la Creu Gran. Terrassa

-

espai amb referència a camí històric
-

activitats en planta baixa
-

adequació de la il·luminació
-

arquitectures de l'entorn
-

prioritat del vianant
-

espais de socialització
-

espais de confort ambiental
-

espai de proximitat urbana
-

espais de mobilitat compartida
-

integració elements patrimonials
-

concentració components urbans
-

espai arbrat amb vegetació estacional
-

espais de confort visual
-

diversitat d'usos compatibles
-

simplificació d'elements urbans
-

espais d'estada i trobada
-

continuitat del pla del terra
-

accés al transport públic

ELS CRITERIS D'INTERVENCIÓ EN L'ESPAI PÚBLIC

ATRIBUTS

-

LLOC I SUPORT
-

ACCESSIBILITAT
-

HABITABILITAT
-

ACTIVITAT
-

MOBILITAT
-

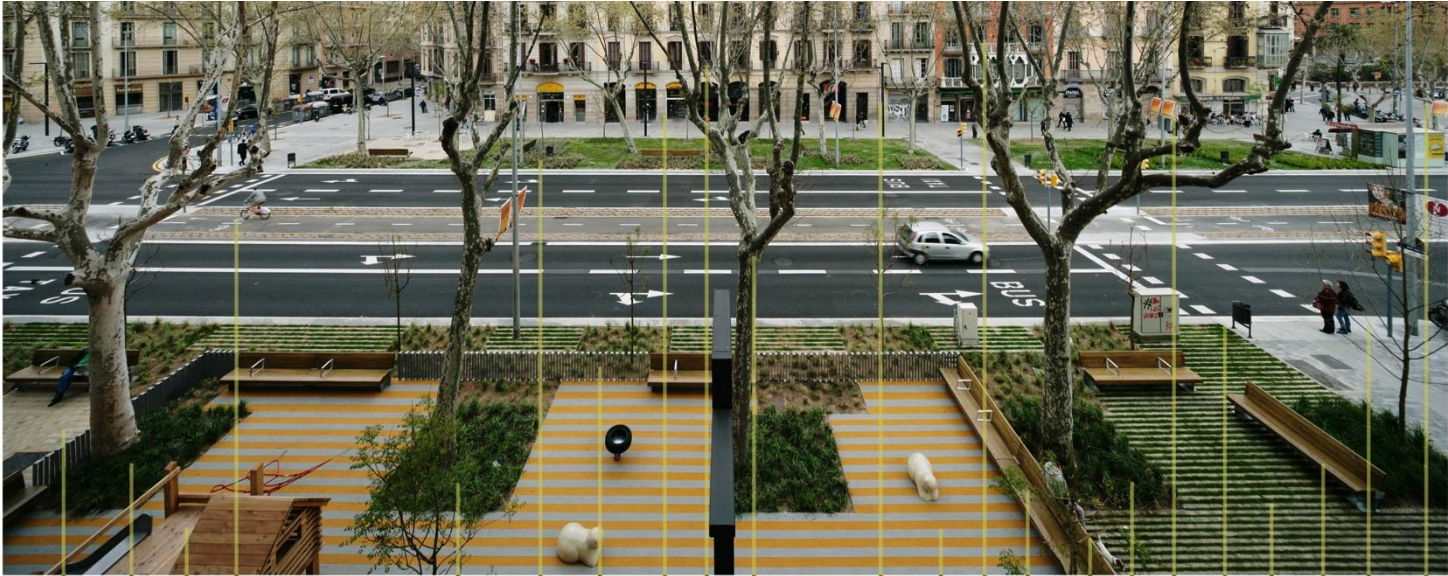
SOSTENIBILITAT
-

PAISATGE
-

LEGIBILITAT
-

SEGURETAT

Passeig San Joan. Barcelona

reinterpretació i regeneració de l'espai urbà

renaturalització urbana

espai de jocs infantils

espais de mobilitat compartida

espais de confort ambiental i visual

generació d'un nou paisatge natural

elements de protecció

activitats en la planta baixa

espai autocontrolat des dels habitatges

espai arbrat amb vegetació estacional

adequació de la il·luminació

espai de proximitat urbana

arquitectures de l'entorn

espais d'estada i trobada

diversitat d'usos compatibles

associació d'espais vegetals

simplificació d'elements urbans

continuitat del pla del terra

permeabilitat del sòl

agrupació de components urbans

prioritat del vianant

accés al transport públic: bus i metro

PROGRAMA DE L'ESPAI PÚBLIC MUNICIPAL		
OBJECTIUS	MESURES I ACCIONS	TEMPORALITZACIÓ
AGENTS I RESPONSABILITATS	AVALUACIÓ I DESPLEGAMENT DEL PROGRAMA	PROGRAMACIÓ ECONÒMICA
PROGRAMA I+D+I Investigació, Desenvolupament, Innovació		

mind map

PLANS DIRECTORS DE L'ESPAI PÚBLIC

Elements de l'inventari de l'EP de Montmeló

Model Fitxa Inventari

Passatge de les Cortes Catalanes 20

Ubicació: Montmeló, Catalunya

Característiques:

- Tipus: Passeig
- Superfície: 100 m²
- Material: Paviment
- Altitud: 100 m
- Coordenades: 41.588889, 2.033333

Informació complementària:

- Descripció: Passeig de pedra amb bancs i arbres.
- Observacions: Bon estat de conservació.

Imatges:

Mapa:

Passatge de les Cortes Catalanes 21

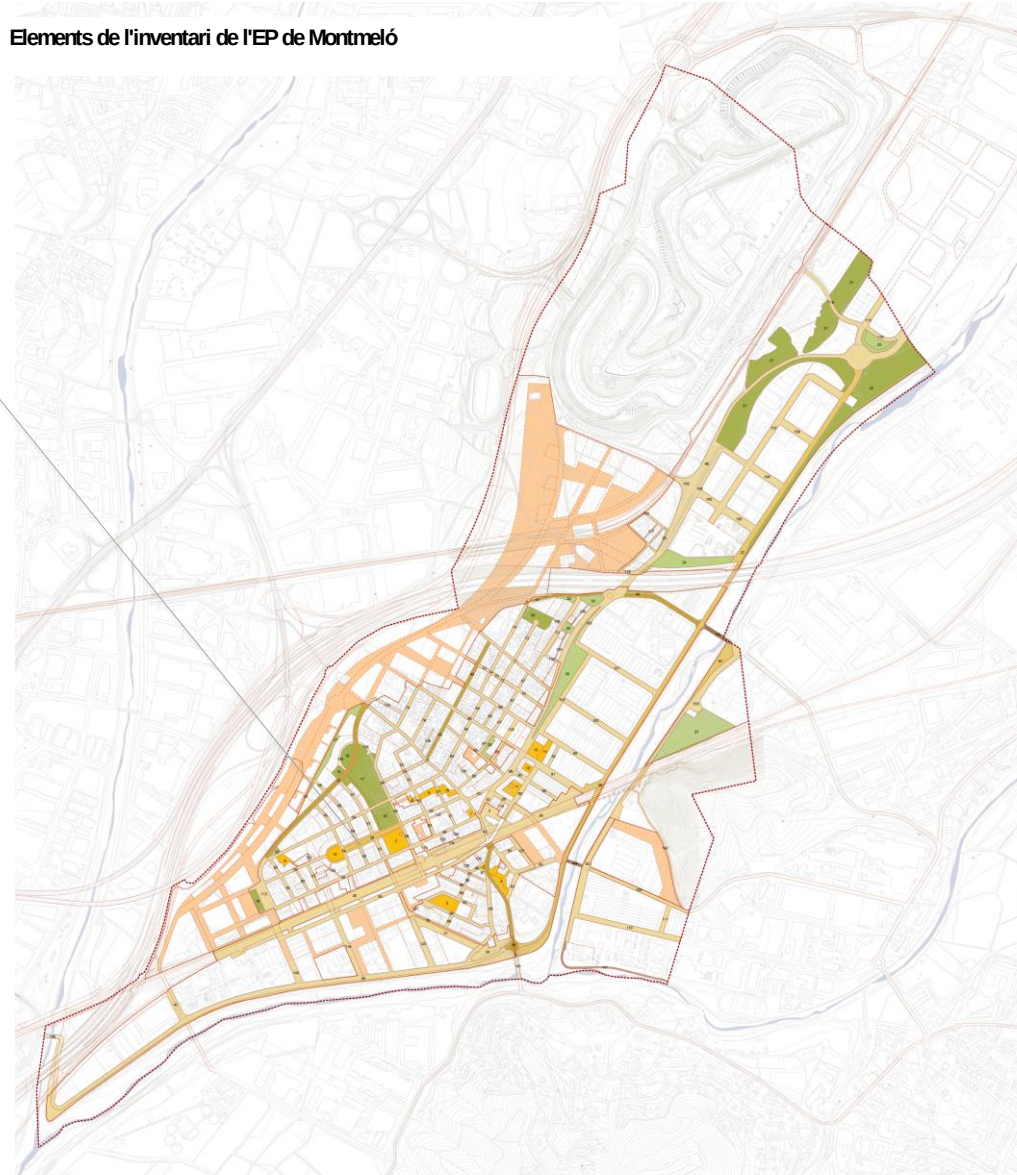
Ubicació: Montmeló, Catalunya

Característiques:

- Tipus: Camí
- Superfície: 100 m²
- Material: Paviment
- Altitud: 100 m
- Coordenades: 41.588889, 2.033333

Imatges:

Mapa:

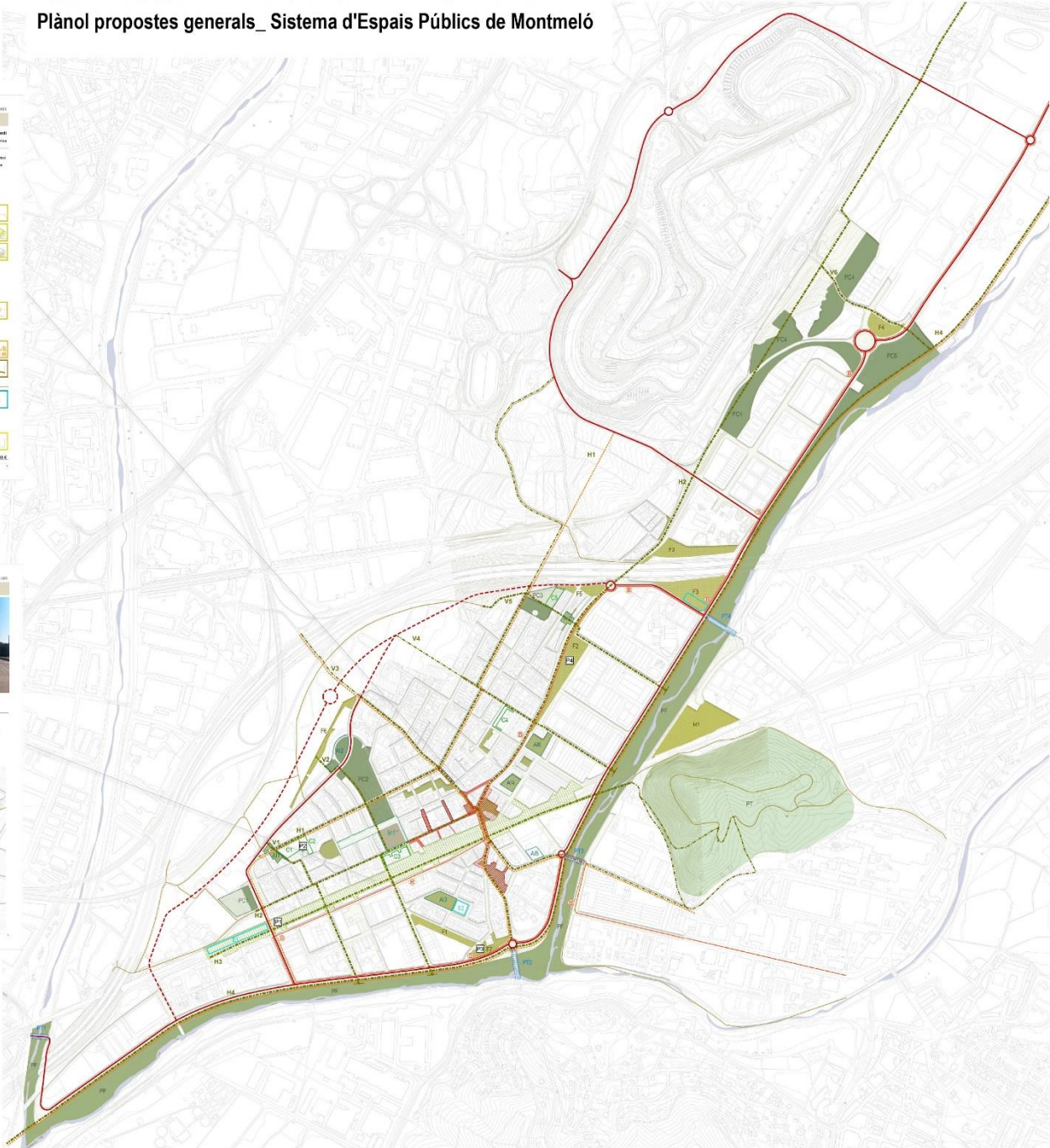
- Places
- Jardins, Horts urbans, i altres espais lliures
- Parcs
- Avingudes, Ronda
- Passeig
- Carrers
- Passatges
- Cami
- Ponts
- Cobertura
- Espais públics pendents de cessió
- Limit de terme municipal
- Limit de sector
- Limit de qualificació
- Limit de qualificació indicativa

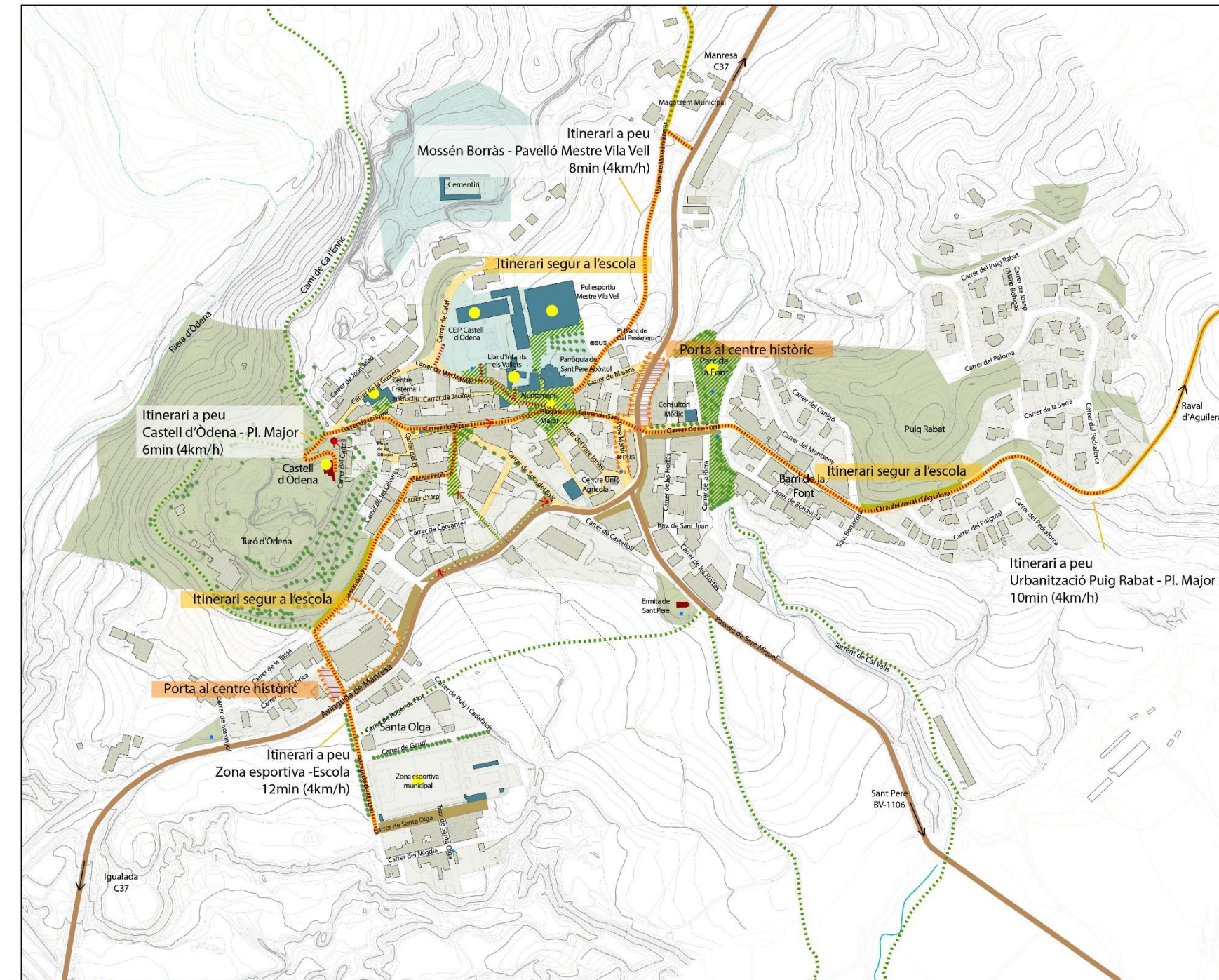
Plànol propostes generals_ Sistema d'Espais Públics de Montmeló

Fitxa actuacions Espai genèric

Fitxa actuacions Espai singular

ESTRATÈGIA:
DEFINICIÓ D'ITINERARIS ENTRE
ESPAIS DE REFERÈNCIA

- Pols d'atracció
- Itineraris peatonals
- Eixos de mobilitat tova
- Eixos de mobilitat rodada
- Camins ciutat-territori
- Punts amb visuals rellevants
- ★ Espai de trobada de referència
- Llocs de trobada
- Àmbits porta
- Àrees d'aparcament estacional
- Àmbits d'activitat
- Centre històric
- Parc de la Font
- Equipaments
- Patrimoni
- Fonts

PLA DIRECTOR DE L'ESPAI PÚBLIC
PROPOSTA. Núcli d'Odena

Pictogrames de les actuacions

VIALS

TIPUS SECCIÓ

CANVI CATEGORIA

VORERES

BECCO ONÇA

INCORPORAR ITINERARI CIVIC

AMPLIAR VORERA

VERD URBÀ

COL·LECCIÓ ANIRAT

COL·LECCIÓ SUBIRAT

CANVIAR ESPÈCIE ANIRAT

COL·LECCIÓ VEGETACIÓ HORIZONTAL

ESCOCELLS

AMPLIAR ESCOCELLS

MOBILIARI URBÀ

URBIS

CRULLES DE TROBADA

PAVIMENT

AUMENTAR SUB PERMEABLE

CANVIAR PAVIMENT

ACCESSIBILITAT

APARCAMENTS

ELIMINAR CONDO APARCAMENT

URBIS ESPAI CARRIL BICI

CARRIL BICI

INCORPORAR CARRIL BICI

TRANSPORT PÚBLIC

INCORPORAR PARADA ÚTIL

XAVES SERVEIS

ADAPTAMENT REGA

SANITARI

ILLUMINAT

ESPAIS LLIURES

CONDICIONS DE PERÍMETRE

VERD URBÀ

AUMENTAR DENSITAT ANIRAT

INCORPORAR VEGETACIÓ HORIZONTAL

MOBILIARI URBÀ

ESPAI DE TROBADA

PAVIMENT

ADEQUACIÓ PAVIMENT

AUMENTAR PERMEABILITAT

ACTIVITATS

ESPAI INFANTS

JOC DE PILOTA

ESPAI ANIMALS

PRECHIST ANIMALS

ESPAI MERCAT

ESPAI ENDEVENIMENTS

Model fixa Actuacions

Propostes d'intervenció dels espais públics de Montmeló

Avinguda de Pompeu Fabra Sud 44

ORTOFOTO

FOTO

SECCIÓ

PLA DIRECTOR DE L'ESPAI PÚBLIC DE MONTMELÓ

VIALS

Categoria proposada

Actuacions

Voreres	Incorporar itinerari civí	
Codi actuació:	V1	
Cost:	228.913,32 €	
Verd urbà	-	
Codi actuació:	-	
Cost:	-	
Pla de l'arbrat:	-	
Cost:	-	
Escocells:	Escocells continus	
Codi actuació:	E2	
Cost:	-	
Mobiliari urbà	-	
Codi actuació:	-	
Cost:	-	
Crulles urbanes	Crulles de trobada	
Codi actuació:	EC	
Cost:	-	
Paviment	Aumentar superfície permeable	
Codi actuació:	PV3/E2	
Cost:	-	
Pla d'accessibilitat	-	
Nombre d'actuacions:	14	
Cost:	16.949,49 €	
Aparcaments	-	
Zona C i D:	-	
Codi actuació:	-	
Cost:	-	
Carril bici	Incorporar carril bici	
Codi actuació:	CB2	
Cost:	38.152,22 €	
Transport públic	-	
Codi actuació:	-	
Cost:	-	
Xarxa d'abastament:	Substitució de canonades de fibrociment	
Hidrants nous:	-	
Codi actuació:	B-01	
Pressupost:	2.675,00 €	
Xarxa de sanejament:	Xarxa unitària a substituir	
Codi actuació:	09.02.02	
Prioritat actuació:	Baixa	
Xarxa d'enllumenat:	Adaptació parcial	
Pressupost total	269.740,54 €	

Avinguda Pompeu Fabra. Montmeló

Carrer Vic. Montmeló

[COMPONENTS]

ELEMENTS D'URBANITZACIÓ

ELEMENTS DE LA MOBILITAT

SENyalètica Urbana

ELEMENTS DE LA VEGETACIÓ

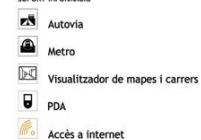

ELEMENTS DEL MOBILIARI URBÀ

XARXES TIC

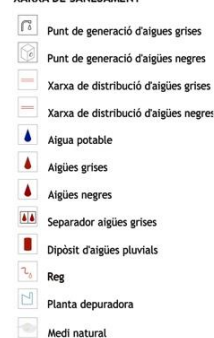
SUPORT INFORMACIÓ

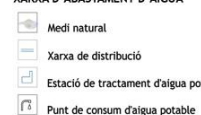
XARXES DE LA MOBILITAT

XARXA DE SANEJAMENT

XARXA D'ABASTAMENT D'AIGUA

ELEMENTS D'IL·LUMINACIÓ

ELEMENTS DE LA SEGURETAT

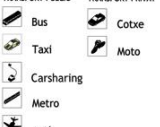
ELEMENTS DELS SERVEIS

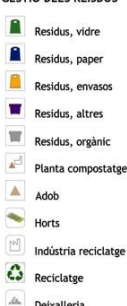
SISTEMA DE CONTROL AMB CÀMERES

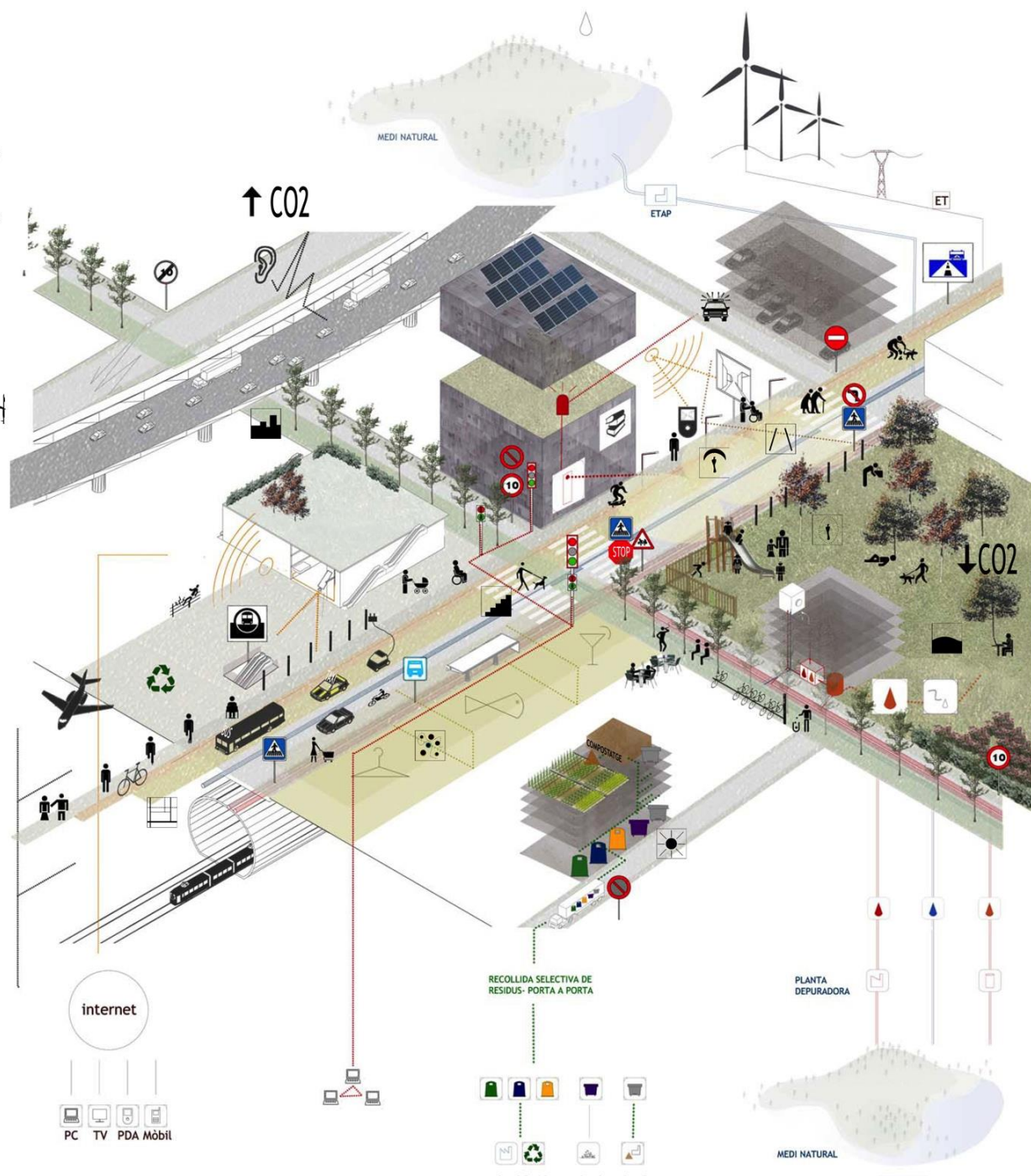
TRANSPORT PÚBLIC

GESTIÓ DELS REISDUS

XARXA ELÈCTRICA

[ATRIBUTS]

LLOC I SUPORT
Recuperació d'un espai obsolet com a element de regeneració urbana i social
Creació d'un nou espai central/ de centralitat urbana
Reinterpretació d'un espai tradicional local.
Espai de referència a històrica
Conservació d'elements naturals preexistents
Integració d'elements culturals.

ACCESSIBILITAT
Adaptació topogràfica del pla del terra
Continuïtat del pla del terra
Definició d'itineraris
Espai de proximitat urbana

HABITABILITAT
Espais d'estada
Espais de trobada i socialització
Espais de confort ambiental
Espais de confort visual
Espais de confort aromàtic
Diversitat cromàtica

ACTIVITAT
Diversitat d'usos compatibles
Activitats en la planta baixa
Jocs infantils d'interès educatiu i ús col·lectiu
Jocs infantils d'interès educatiu

MOBILITAT
Prioritat del vianant
Pacíficació del trànsit rodat
Espais de mobilitat compartida
Accés al transport públic : metro, tramvia, bus.
Adequació d'espais per al transport públic en superfície

SOSTENIBILITAT
Materials d'alta durabilitat
Espai de baix cost de manteniment
Espais de baix consum energètic
Permeabilitat del sòl
Alt nivell de re-naturalització urbana
Associació d'espais vegetals
Especies vegetals amb variabilitat estacional
Biodiversitat: vegetació i fauna

PAISATGE
Orientació vers el paisatge territorial
Continuïtat del paisatge territorial
Generació d'un nou paisatge natural
Generació d'un nou paisatge cultural
Integració dels elements infraestructurals
Integració arquitectures de l'entorn
Integració d'elements patrimonials
Creació de noves topografies

LEGIBILITAT
Simplificació d'elements urbans
Agrupació/concentració de components urbans
Claretat en la definició d'itineraris de pas

SEGURETAT
Adequació de la il·luminació
Espai autocontrolat des dels habitatges
Espais exclusivament per a vianants
Integració dels elements de protecció

Taula rodona

Interferències entre els serveis urbans a la via pública

ESPAI PÚBLIC.
PLANIFICACIÓ I PROGRAMACIÓ

TERRITORI XLM
Mònica Beguer, arquitecte